

N° 1

JACQUES NÈVE

Uurwerkmaker - Horloger d'Art

+ 32 (0)477 27 19 08 - jneve@horloger.net - www.horloger.net

JEAN-JOSEPH ROBIN (1781-1856)

ZELDZAME “PORTAALKLOK” MET VIER RAMEN

Parijs, omstreeks 1850

Met vier ramen en geciseleerd verguld brons

H. 51 cm ; B. 34 cm ; D. 24 cm

Gesigneerd *Robin à Paris* - Grote wijzerplaat in email gesigneerd door de emailleerder *Baudet*

BIBLIOGRAFIE : Derek Roberts, *Precision Pendulum Clocks, France, Germany, America and Recent Advancements*, 2004, pag. 36, fig.26-10 repr. fout gedateerd op “circa 1790”

Klok met vier ramen en geciseleerd verguld brons, gesigineerd *Robin à Paris*, omstreeks 1850.

GANGWERK

Gangwerk met stiftenechappement en slingerophanging met veer. Eindeloze ophanging met constante kracht die om de minuut in werking wordt gesteld, en die een constante kracht en grote precisie toelaat. Autonomie van 30 dagen.

WIJZERPLAAT

Grote wijzerplaat in email (gesigineerd door de emailleerder *Baudet*) met vijf concentrische gradaties: de halve seconden, de uren met romeinse cijfers, de minuten verdeeld door een gouden pastille om de vijf, de maanden van het jaar en de dagen van het jaar. Vier concentrische naalden duiden de halve seconden, de minuten, de uren, en de jaarlijkse kalender aan. De drie eerste in geblauwd staal, die van de kalender in strokleurig staal. Slagwerk met telrad en bel, zware slinger met gril en vergulde lens langs beide zijden. Twee andere wijzerplaten daaronder tonen de dagen van de week links en de schijngestalten rechts.

KAST

Kast in geciseleerd verguld brons, die wat slijtage vertoont op de vlakke kanten, origineel verguldsel. Afgeschuinde ramen langs alle kanten, bolle en afgeschuinde ramen voor de onderste wijzerplaten.

JEAN-JOSEPH ROBIN (1781-1856)

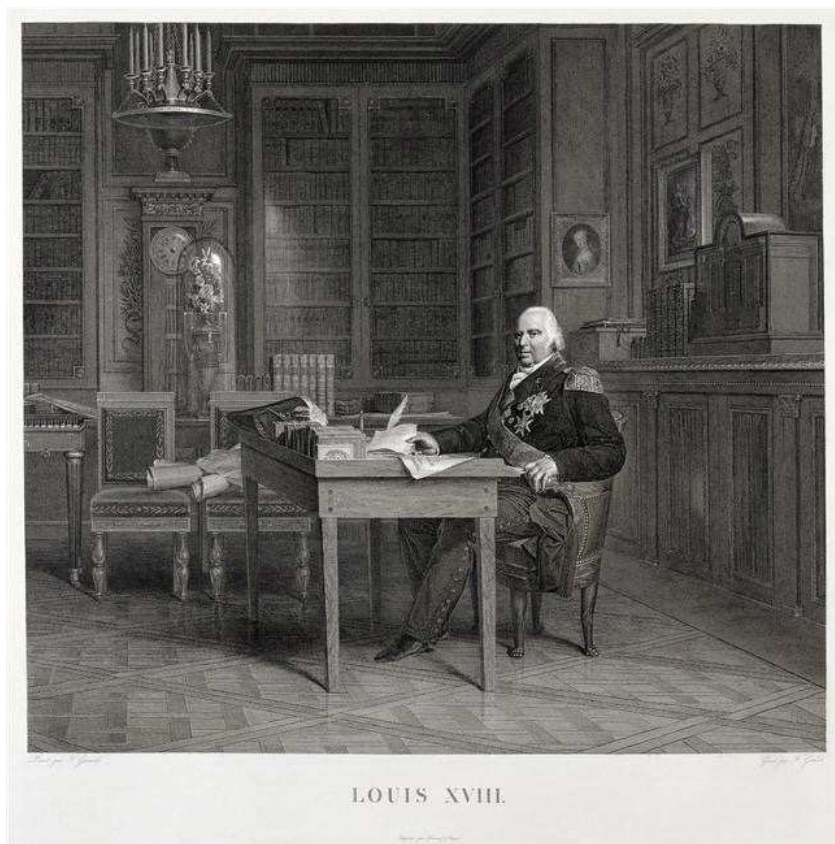
Robert Robin (1742-1799)

Jean-Joseph Robin (1781-1856)

Jean-Joseph Robin is de waardige opvolger van zijn vader, Robert Robin - « Marchand-Horloger privilégié du Roi suivant la Cour et Conseils de Sa Majesté » (Geprivilegieerde Klokkenmaker en -verkoper van de Koning, volgens het Hof en Raad van Hare Majesteit). Robert Robin (1742-1799) is een vooraanstaande klokkenmaker tijdens de regering van Lodewijk XVI en had al in die periode een uitzonderlijke reputatie dat tot in de Empire en de Restauration-periode zal blijven voortleven. Zoals Colombe Samoyault-Verlet ons toont in een tekst dat *Lodewijk XVIII in zijn werkcabinet in de Tuileries* van François Gérard omstreeks 1823 omschrijft (Versailles, Galeries historiques): “Il est très rare, dans les exposés des motifs du Garde-Meuble, de découvrir précisément les opinions du Roi en matière de style. La seule indication précise que j'ai pu relever est celle qui concerne le grand régulateur de Robin qui se

trouve dans son cabinet de travail. Lorsqu'en 1818, cet objet doit subir une réparation, les glaces étant cassées et les bronzes étant sales, l'inspecteur du Garde-Meuble note : "Cette pendule est un chef-d'œuvre en horlogerie, elle ne se déränge jamais d'une seconde. Elle a été faite par M. Robin père. Le Roi l'aime beaucoup". (Het is zeer zeldzaam om in de berichten van de motieven van de Garde-Meuble de opinies van de Koning over stijl te ontdekken. De enige indicatie die ik heb kunnen terugvinden gaat over de grote reguleur van Robin die zich in zijn werkcabinet bevindt. Wanneer deze klok in 1818 hersteld moet worden - de ramen waren gebroken en de bronzen waren vuil - schrijft de inspecteur van de Garde-Meuble: "Deze klok is een meesterwerk binnen de klokkunst, ze is altijd tot op de seconde juist. Ze werd vervaardigd door M. Robin vader. De Koning houdt heel erg van deze klok.") (*Un âge d'or des arts décoratifs 1814-1848*, Parijs, Grand-Palais, 10 oktober-30 december 1991, p. 54).

Lodewijk XVIII in zijn werkcabinet aan de Tuileries, naar François Gérard
©foto RMN/Gérard Blot

Het lovenswaardige commentaar van het *Rapport du jury de l'exposition des produits de l'industrie française* (Rapport van de jury van de tentoonstelling van producten van de Franse industrie) vertelt ons dat Jean-Joseph Robin (1781-1856) dezelfde roem als zijn vader kende: « M. Robin fils a présenté deux pendules astronomiques très bien exécutées ; Il soutient la haute réputation que son père avait acquise par de nombreux et importants travaux. Le jury estime que M. Robin est toujours très digne de la médaille d'argent de 2ème classe, équivalent de la médaille de bronze, qu'il a obtenue à la dernière exposition » (M. Robin zoon heeft twee zeer mooi uitgewerkte astronomische klokken gepresenteerd; hij onderhoudt de zeer hoge reputatie die zijn vader met zijn verscheidene en belangrijke werken verworven heeft. De jury is van oordeel dat M. Robin nog steeds zeer waardig is voor de 2e klasse zilveren medaille, het equivalent van de bronzen medaille dat hij op de laatste tentoonstelling ontving.) (Deel III. Horlogerie astronomique, p. 251).

In het begin van zijn carrière werkte hij samen met zijn broer, Nicolas-Robert (1775-1816), onder de naam “MM. Robin frères, rue Saint-Honoré n° 320”. Jean-Joseph volgde al snel de traditie van de familie door bepaalde modellen van zijn vader, *Robin aux Galeries du Louvre à Paris*, om te bouwen. Zo nam hij de wijzerplaat en het gaandwerk over van een reguleur dat vandaag in het musée Lambinet in Versailles bewaard wordt (Inv. 947) om het aan de nieuwe normen aan te passen; zo vertelt Catherine Cardinal in dit fragment uit de tentoonstellingscatalogus *La révolution dans la mesure du temps* : « son cadran et son mouvement furent transformés pour être adaptés à l'heure duodécimale et au calendrier grégorien, après 1805, par l'un des fils Robin qui a apposé son nom sur le cadran actuel. » (na 1805 werden, door één van de zonen Robin die zijn naam op de huidige wijzerplaat heeft gelaten, de wijzerplaat en het gaandwerk omgevormd om aangepast te worden aan het twaalfvallige uur en aan de Gregoriaanse kalender) (*La révolution dans la mesure du temps : calendrier républicain, heure décimale 1793-1805*, La Chaux-de-Fonds, Musée international de l'horlogerie, 1989, pagina 68).

Tijdens de Restauratie kreeg Jean-Joseph Robin de titel “Horloger du Roi et de Madame” (Klokkenmaker van de Koning en van Madame), hertogin van Angoulême, dochter van Lodewijk XVI. Tijdens het koningschap van Louis-Philippe signeerde hij als “Robin Horloger du Roi” (Robin, klokkenmaker van de Koning). Hij kreeg de kans te werken voor de Manufactuur van Sèvres, en

samen te werken met de beste kunstenaars en ambachtslieden van die periode; men kent zijn productie dankzij twee modellen van ‘paalklokken’ die rijkelijk versierd zijn en waarvoor hij het gaandwerk en de wijzerplaten ontwierp. De eerste, “Le point du jour”, is versierd met een porseleinen plaque van Sèvres dat door Leguay is geschilderd. Deze klok werd aan het begin van 1824 vervaardigd (musée du Grand Trianon de Versailles), volgens een schets van Jean-Charles-François Leloy (tekenaar van 1816 tot 1844), met ornamenten die agaat moeten nabootsen. Deze zeer verfijnde klok kan men ook vergelijken met het tweede model, “La pendule d’Anaximandre”, die in 1838 in het verkoopmagazijn van de Manufactuur van Sèvres binnenkwam, en vervolgens werd geleverd bij de conservatie van het Koninklijk Meubilair voor het Paleis van Saint-Cloud op 31 mei 1839.

« Le point du jour »
Gaandwerk door Jean-Joseph Robin
Versailles, kastelen van Versailles en het Trianon
(N°inv T54C)
©foto RMN/Gérard Blot

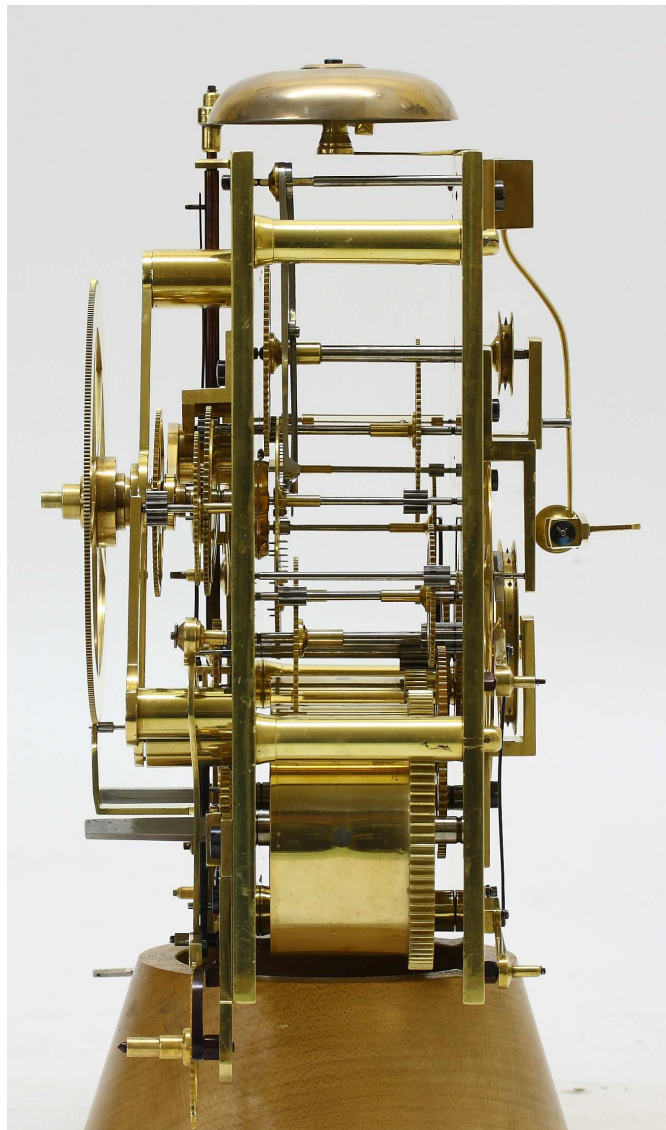

« La pendule d’Anaximandre »
gesigneerd Robin H.er du roi
(inv.MNC 16397)

Dit type klokken in de vorm van een eindpaal met min of meer steile zijden, en vervaardigd uit porseleinen plaques gemonteerd op uitgewerkte bronzen, werd door de toenmalige directeur van de Manufactuur van Sèvres - Alexandre Brongniart - gecreëerd.

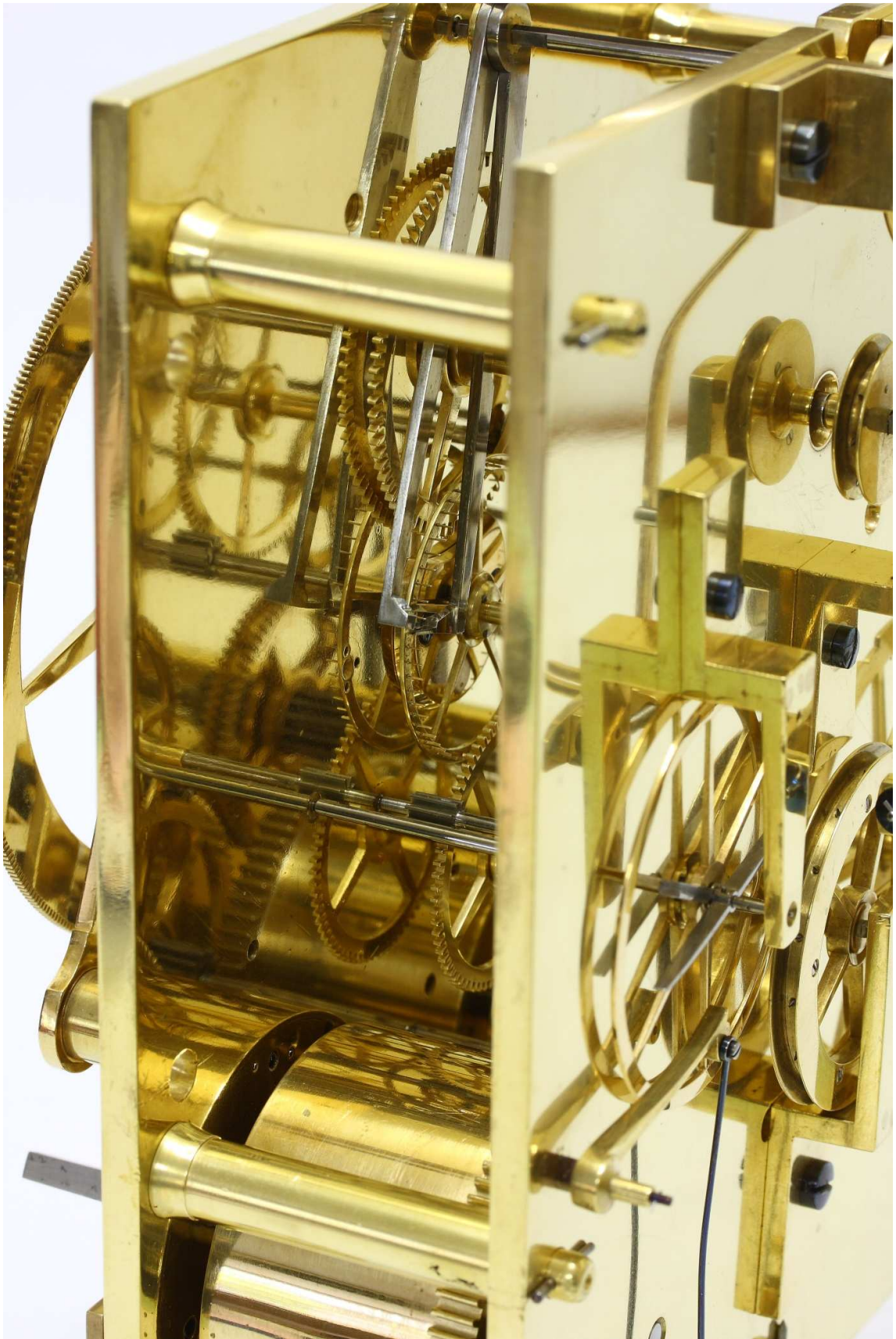
Onze 'portaalklok' met vier kolommen, dat er esthetisch veel lichter uitziet, privilegieert de uitzonderlijke complexiteit van de mechanica door haar zichtbaar te laten. Dit is één van de laatste werken van Robin en kan worden beschouwd als één van de mooiste creaties in zijn lange loopbaan die startte tijdens de Empire-periode en eindigde aan het begin van de Second Empire, aangezien hij geen opvolger had. Dit uniek exemplaar tracht het maximum aantal complicaties in één klok te verwerken. Ze werd met dezelfde zin voor voortreffelijkheid ontworpen als de klokken die voor de Universele Tentoonstellingen werden vervaardigd.

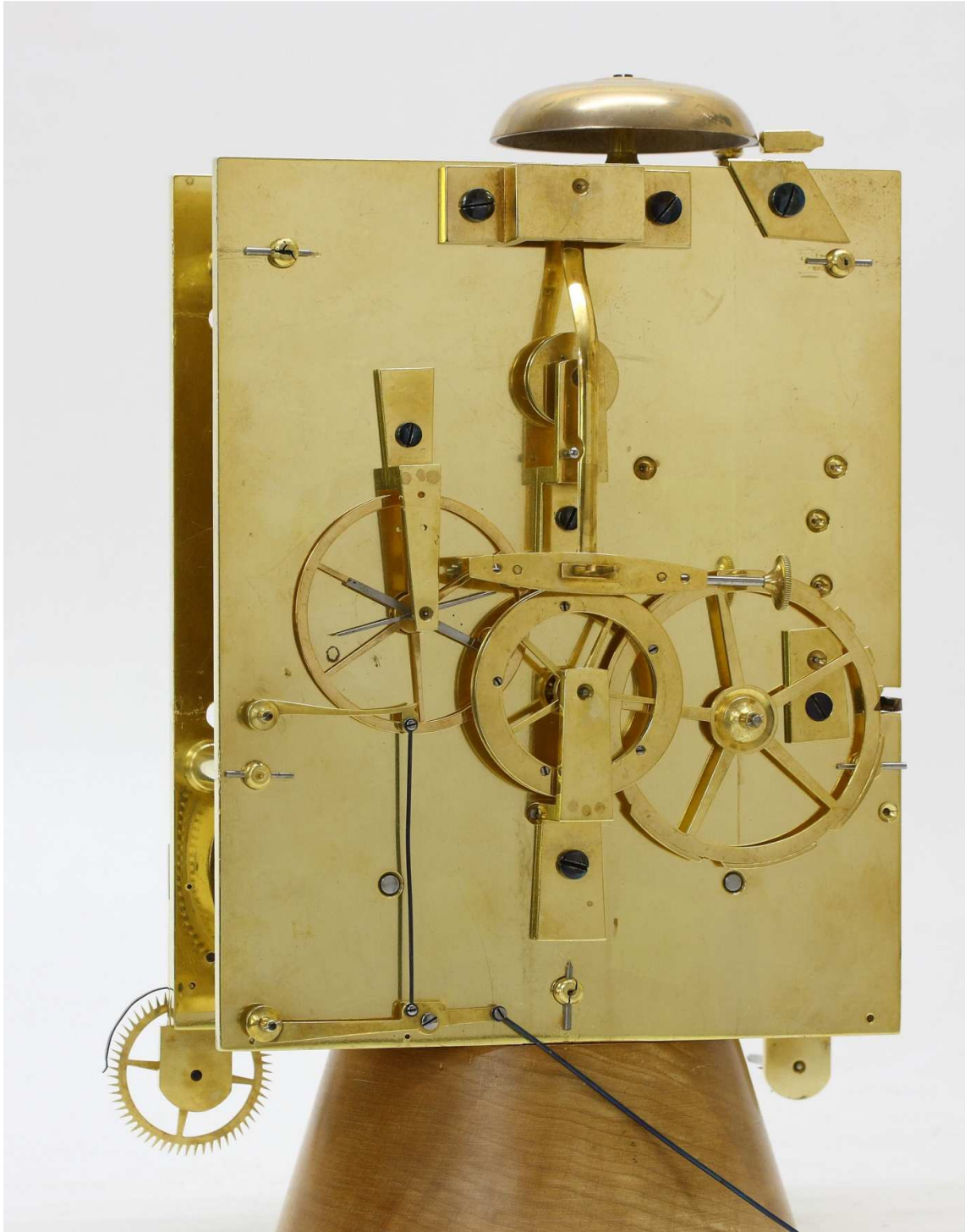

ANDERE KLOK VAN JEAN-JOSEPH ROBIN
verkocht door Jacques NÈVE in 2009

LODEWIJK XVI KLOK

Met vier ramen, geciseleerd en verguld brons, gepatineerd brons
Wijzerplaat in email met romeinse en arabische cijfers aan de buitenkant
Gesigneerd *Robin à Paris*.

BIBLIOGRAFIE : Tardy, *La Pendule Française, de Louis XVI à nos jours*,
pag. 230, repr.

Zeer fijn geciseleerde wijzers, de uurwijzer draagt het monogram R, de secondenwijzer in geblauwd staal en die de halve seconde slaat in het midden van de wijzerplaat. Slagwerk met telrad en bel, zware slinger met rooster en Apollo met twee gezichten. Gangwerk met echappement zonder teruggang met raderwerk van 60 tanden zichtbaar langs achter, en *Robin Fils à Paris* gesigneerd. Kast in geciseleerd en verguld brons met daarop een figuur van "Amour menaçant" (Dreigende liefde) in gepatineerd brons.

Zeer fijne ornamenten met een masker en wijnranken onder de wijzerplaat en daarboven een strik. Versieringen in laagrelief met spelende engeltjes op de voorkant van de sokkel, en andere versieringen van fijn snijwerk langs de andere kanten. Ciselure van uitstekende kwaliteit, oorspronkelijk verguldsel.

De bronzen figuur die de "*Amour menaçant*" (Dreigende liefde) voorstelt werd vervaardigd naar het origineel in marmer dat voor Madame de Pompadour door Etienne Maurice Falconet werd gemaakt, en tentoongesteld in het Salon de Paris in 1757.

Zeer precies gangwerk, dat om de maand moet worden opgewind.